

Konu : Özet Beyan Eksiklik/Fazlalık Takibatı

Tarih: 12/06/2017
Kayıt No: 25743543

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne

Özet beyanda eksiklik ya da fazlalık olması halinde takibatın ne şekilde ve hangi kişiler nezdinde yapılacağı hususunda yaşanan bir kısım sorunlarla ilgili olarak;

Bilindiği üzere; 4458 sayılı Gümrük Kanunun 35/B Maddesinin 4. Fıkrası,

“Özet beyan eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren veya eşyanın gümrük bölgesine taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından verilir.”

5. fıkrası ise,

“Dördüncü fıkra belirtilen kişilerin yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla özet beyan;

- a) Dördüncü fıkra belirtilen kişiler adına hareket eden kişi,
- b) Eşyayı yetkili gümrük idaresine sunabilen veya eşyanın sunulmasını sağlayan kişi,
- c) Dördüncü fıkra ile (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kişilerin temsilcisi,

tarafından, yönetmelik ile belirlenen şartlar uyarınca verilebilir.”
Hükmüne amirdir.

Gümrük Yönetmeliğinin 74. Maddesinin 1. Fıkrası uyarınca,

Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, gümrük gözetimi altında taşıttan boşaltılmakta olup boşaltmaya yetkili deniz, kara ve hava araçlarının sahipleri veya kaptan, pilot, sürücü veya acentenin yetkili personeli ile geçici depolama yeri işletmelerinin yetkili personeli tarafından eşyanın gümrük memurunun nezaretinde boşaltılmasını müteakip yirmidört saat içinde boşaltma listesi düzenlenerek gümrük memuru, taşıt sahibi, sürücüsü veya temsilcisi ile geçici depolama yeri işletme personeli tarafından imzalanmak suretiyle gümrük idaresine ibraz edilmekte olup

Gümrük Yönetmeliğinin 75. Maddesinin 1. Fıkrası uyarınca da,

Özet beyanın ile boşaltma listeleri karşılaştırılacağı ve karşılaştırma sonucunda farklılık görülürse buna ilişkin tutanak düzenlenerek bu tutanak üzerinden özet beyan eksiklik/fazlalık takibatına geçileceği,

Hüküm altına alınmıştır.

Yapılacak eksiklik ve fazlalık takibatları neticesinde 4458 sayılı Gümrük Kanununun **237. Maddesi** uyarınca uygulanacak cezaların kimlerden tahsil edilmesi gerektiği anılan maddenin 7. Fıkrasında;

“Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen para cezaları özet beyanı veren kişiden, altıncı fıkra belirtilen para cezası ise özet beyanı vermekle yükümlü olduğu tespit edilen kişiden, bu kişinin tespit edilememesi halinde eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren kişiden alınır.”

Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2012/2 sayılı genelgelerinde;

Özet beyan eksiklik/fazlalığının konusunu Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya için girişgümrük idaresine verilen özet beyan oluşturduğundan, özet beyan eksiklik/fazlalık tespiti ve takibatının, giriş gümrük idarelerince yapılacağı ve takibatın eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasından önce başlatılacağı,

Transit rejimi kapsamında transit beyannamesi ile giriş gümrük idaresinden varış (iç ya dasınır) gümrük idaresine sevk edilen eşyada varış gümrük idaresince farklılık tespit edilmesi durumunda, varış gümrük idaresinde özet beyan eksiklik/fazlalık takibatı yapılmasının söz konusu olmadığı ve bu nedenle Gümrük Yönetmeliğinin 247.maddesi uyarınca işlem yapılacağı,

Özet beyan ile boşaltma listesinin karşılaştırılması sonucunda özet beyan eksiklik veya fazlalığının tespit edilmesi halinde, taşıtın işleticisi, kullanıcısı veya temsilcisi, geçici depolama yeri işletme memuru ve karşılaştırmayı yapan gümrük memuru tarafından imzalanmak suretiyle bir tutanak düzenleneceği ve bu tutanak üzerinden özet beyan eksiklik/fazlalık takibatına geçileceği,

*Özet beyanda kayıtlı miktara göre eksik veya fazla çıkan eşya için **özet beyanı veren kişiye**, tutanağın düzenlendiği tarihte bildirimde bulunulacağı,*

*Tasıma şekli itibariyle çok sayıda konteynerin bir arada taşındığı durumlarda, **konteyner açılmadan boşaltma listelerinin düzenlenmesi halinde**, boşaltma listelerinin konteyner bazında düzenlenmesi, araç olarak kabul edilen konteynerin, özet beyan işlemlerinde kap olarak dikkate alınması ve **özet beyan eksiklik/fazlalık takibatının konteyner bazında yapılması gerektiği,***

***Konteyner açılmak suretiyle boşaltma listelerinin düzenlenmesi halinde** takibatın konteyner bazında değil, konteynerden **boşaltılan eşya bazında** yapılması gerektiği,*

Ayrıca Gümrükler Genel Müdürlüğünün uygulamaya yönelik 31.10.2016 tarih ve 19781236 sayılı yazılarında,

*Özet beyan aşamasında, özet beyan ile eşyanın taşıttan ilk olarak boşaltıldığı yer olan giriş gümrük idaresinde düzenlenen boşaltma listesinin karşılaştırılması neticesinde tespit edilen farklılıklar için özet beyan takibatına gidilmesi, bir rejim beyanında bulunularak buna ilişkin gümrük beyannamesi verildikten sonraki aşamada tespit edilen miktar farklılıkları için ise ilgili **rejim hükümlerine göre işlem yapılması** gerektiği,*
Talimatlandırılmıştır.

Tüm bu yasal düzenlemeler muvacehesinde;

Özellikle konteyner taşımacılığı kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilip herhangi bir geçici depolama yerine veya gümrük idaresinin uygun gördüğü bir yere boşaltılmaksızın **rejim beyanında bulunulan** liman sahalarındaki konteynerler muhteviyatı eşyaların rejim hükümlerine uygun olarak yapılacak muayenesi neticesinde tespit edilecek eksiklik ya da fazlalıklar için;

- 1) Özet beyan fazlalık takibinin yapılıp yapılmayacağı,
- 2) Takibat yapılacak olması halinde kimin nezdinde yapılacağı,
- 3) Cezai durum oluşması halinde kime uygulanacağı,
- 4) Rejim hükümlerine göre işlem yapılacak olması halinde, eksikliklerin beyan noksanlığı, fazlalıkların ise beyan harici eşya olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği,

- 5) Rejim hükümlerine göre işlem yapılacak olması halinde, takibatın ne şekilde ve kimin nezinde yapılacağı,
- 6) Rejim hükümlerine göre işlem yapılacak olması ve cezai durum oluşması halinde Gümrük Kanununun 234. maddesi mi yoksa 237. maddesi uyarınca mı işlem yapılacağı,
- 7) Özellikle transit rejiminde 4, 5 ve 6. Maddelerde belirtilen hususlarla ilgili “Asıl Sorumlu” mu yoksa “Eşya Sahibi” nezinde mi işlem yapılacağı,

Hususlarında farklı gümrük idarelerinde farklı işlemler yapılmaktadır.

Zira örnek bir olayda;

Özet beyan giriş gümrük idaresi; Mersin Gümrük Müdürlüğü
Hareket gümrük idaresi; Mersin Gümrük Müdürlüğü
Varış gümrük idaresi; Habur Gümrük Müdürlüğü

Olan ve liman sahasında konteynerde bulunan eşya için transit beyannamesi ile rejim beyanında bulunmuş ve eşyanın yapılan muayenesinde 1 kap noksanlık tespit edilmiştir. Söz konusu noksanlıkla ilgili olarak ekte bir örneği sunulan Mersin Gümrük Müdürlüğü’nün “**Asıl Sorumlu**” nezinde yaptığı takibata ilişkin yazısında;

“Noksan çıkan eşyanın Gümrük Yönetmeliğinin 249. Maddesinin 1. Fıkrasının (a) bendi uyarınca ..... izah ve ispat edilmesi gerekmektedir.”

Denilmektedir.

Malumunuz olduğu üzere, Gümrük Yönetmeliğinin “**Serbest dolaşımda olmayan eşyada beyana aykırılık**” başlıklı 249. Maddesinin 1. Fıkrası ve (a) bendi;

1) Varış idaresince yapılan muayene sonucunda serbest dolaşımda olmayan eşyanın beyannamede belirtilen cinsine uygun olmakla birlikte miktarca noksan olduğu anlaşılırsa, noksanlığa isabet eden gümrük vergileri tahsil edilir. Yurt dışına çıkacak eşya için vergi tahsilatını müteakip eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmasına izin verilir. Ancak, Türkiye Gümrük Bölgesine mühürlü olarak gelen ve hareket/transit idaresince söz konusu mühürleri kontrol edilmek suretiyle transit beyannamesi kapsamında varış idaresine sevk edilen eşyanın, varış idaresince yapılan muayenesi sonucunda mahrecinde ve hareket idaresinde tatbik edilen mühürlerin sağlam olduğu görülmekle birlikte, beyan edilen tarifesinin 8’li gümrük tarife istatistikpozisyonuna kadar uygun olmakla beraber;

a) Miktarca eksik çıkması halinde eksikliğin mahrecindeki eksik yüklemekten kaynaklandığının Kanunun 46 ncı maddesinde belirtilen süreler içerisinde ispat edilmesi gerekir.

Hükmüne amir olup söz konusu madde hükmü ancak “**varış gümrük idarelerince**” uygulanabilmektedir.

Bir başka ifadeye söz konusu örnek işlemde Giriş ve Hareket Gümrük İdaresi olan Mersin Gümrük Müdürlüğüne yapılan takibattaki yönetmelik hükmü bu işlem için uygulanmamalıdır.

Ayrıca takibatın asıl sorumlu nezinde yapılması da ayrı bir sorundur. Zira asıl sorumlu 4458 sayılı Gümrük Kanununun 86. Maddesi uyarınca eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine gelişinden sonraki süreçte, hareket idaresinden almış olduğu eşyayı transit rejimi hükümlerine uygun olarak varış

gümrük idaresine süresi içerisinde ayniyetine uygun bir şekilde tam ve noksansız olarak sunmakla yükümlüdür. Ayrıca asıl sorumlu, eşyayı taşımak için araç ve/veya teminat veren kişi olduğundan eşyanın ne alıcısı nede satıcısıdır.

Benzer şekilde, Antrepoya TIR veya Konteynerle gelen eşyanın antrepoya alınabilmesi için antrepo beyannamesinin açılması gerekmektedir. Buna göre eşyanın tespiti de doğal olarak antrepoya boşaltıldıktan sonra yapılabilmektedir. TIR ve Konteynerle antrepoya gelen eşyaların büyük çoğunluğunun verilen özet beyan aşamasında tespiti yapılamadığından ancak antrepoya boşaltmadan sonra tespit yapılarak Özet beyan eksiklik veya fazlalığı anlaşılmakta fark tespit edilmesi halinde Antrepo İşletmecisi, YGM ve Taşıyıcı firmayla ortak tutanak tanzim edilerek Özet beyan takibatı için gümrük idaresine bildirilmektedir.

Ancak gümrük idaresi Makamlarının uygulamaya yönelik 31.10.2016 tarih ve 19781236 sayılı yazılarının son paragrafında belirtilen;

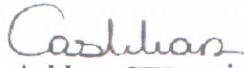
“Bir rejim beyanında bulunularak buna ilişkin gümrük beyannamesi verildikten sonraki aşamada tespit edilen miktar farklılıkları için ise ilgili rejim hükümlerine göre işlem yapılması gerektiği”

Hükmü uyarınca, gümrük idarelerince, Antrepo Rejimi beyanında bulunulduğundan çıkan farklılığın özet beyan farkı olarak değil de Antrepo Rejimi hükümleri gereği antrepoda tespit edilen miktar farkı olarak değerlendirmektedir. Bu durumlarda eşya sahibinden tespit edilen ve tutanağa bağlanan farklılığın sebebinin ispatı istenilmekte ispat edilememesi halinde ise G.K.236. maddesinin tatbiki yoluna gidileceği belirtilmektedir.

Bu tür örnekleri çoğaltmak mümkün olmakla birlikte, herhangi bir yanlışlığa, şikayet ve sızlanmalara sebebiyet verilmemesi, uygulamada birliğin sağlanması bakımından ve söz konusu işlemlerin dava konusu edilmesini önleyebilmek için;

Bir rejim beyanında bulunularak buna ilişkin gümrük beyannamesi verildikten sonraki aşamada tespit edilen miktar farklılıkları (kap adedindeki farklılıklar) için ilgili rejim hükümlerine göre işlem yapılması gereken hallerde yukarıda maddeler halinde belirtilen hususlara (4458 sayılı Gümrük Kanununun 237. Maddesinin 5. fıkrası da dikkate alınarak) açıklık getirilmesinin uygun olacağını bilgilerine arz ederiz.

Saygılarımızla,

Ashihan ÇELEBİ

Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

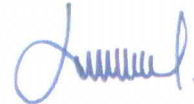

Orhan KATTAŞ

Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN

İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY

İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Hüseyin SARIDAĞ

Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı